

Schrijver Durk van der Ploeg (rechts) overhandigt Louw Vanger het eerste exemplaar van de roman 'Foarby it Boarkumer Fjoer'.
Foto: Roelof Stroetinga

Roman over ramp voor Vanger

NDC 16/12 2002
MODDERGAT - Donderdagmiddag vond in de expositieruimte van het Fiskershúske De Logger te Moddergat de feestelijke uitreiking van het eerste exemplaar van het vijfentwintigste boek van de Friese schrijver Durk v.d. Ploeg plaats.

De titel van dit nieuwe boek is 'Foarby it Boarkumer Fjoer' en het gaat over Moddergat tussen 1863 en 1942. De schrijver overhandigde het eerste boek aan Louw Vanger.

Verwelkomd door muziek van de accordeonspeelsters Noordenbos en Jensma, respectievelijk uit Wirdum en Wijns, kwamen de ongeveer 60 genodigden en belangstellenden binnen om hierbij aanwezig te zijn.

Mevrouw Jelma Knol van de Friese Pers Boekerij b.v. te Leeuwarden sprak een welkomstwoord. Zij memoreerde dat de

schrijver in zijn 50-jarige loopbaan als schrijver, in zijn jubileumboek milder was over de hoofdpersoon en dat het voor het eerst het boek een goede afloop had. Inhoudelijk is het boek anders dan hij voorheen geschreven heeft.

Daarna gaf zij het woord aan Hans de Haan (gepensioneerd directeur van het Fries Museum) en vroeger onderwijzer te Paesens-Moddergat.

De Haan had graag gezien dat de genodigden zich te voet van Paesens naar De Oere in Moddergat hadden begeven, (net zoals de vissers die vroeger te Paesens woonden, maar vanwege de aanslibbing bij Paesens zich genoodzaakt zagen om hun heil verder westwaarts te zoeken), zodat zij zich gevoelsmatig meer bij het boek betrokken zouden voelen, maar vanwege de kou hadden de meesten besloten toch maar per auto te gaan.

De Haan ging met grote en kleine

sprongen door de inhoud van het boek heen. Wat hem duidelijk plezier deed, mede omdat hij als vroegere inwoner van Paesens-Moddergat en zijn grote voorliefde over de geschiedenis van de dorpen aardig op de hoogte was over het wel en wee van de dorpen. Een klein gedeelte van wat hij vertelde deze middag is het volgende:

Het boek is een geromantiseerd verhaal over het leven en overleven van de inwoners van Moddergat tussen het jaar 1863 en 1942, de hoofdpersoon is Botte Holwerda, bijgenaamd lytse Botte en Dykskieter, dit omdat hij achter de dijk geboren is. Onechte zoon van Swaantsje Holwerda van de Paesumer Fellingen. Vader onbekend.

U kunt begrijpen dat dit in die tijd een groot schandaal was. Later trouwde zij met Rimmeren Vaderloos die ook het kind aannam.

Zie verder op pagina 2

(005)

Auteur had hekel aan Moddergat

(Vervolg van de voorpagina)

De Haan waarschuwde Vanger dat hij zich de inhoud van het boek niet persoonlijk moet aantrekken vanwege bekende namen zoals Visser, Vanger, Van der Zee, Basteleur en Lei, maar dat het, hoewel veel geschiedenis bevat, een geromantiseerd verhaal is.

Na zijn uitgebreid verhaal over Moddergat, de vissers en de boeren, die het niet samen konden vinden, gaf De Haan het woord aan schrijver Durk v.d. Ploeg die het eerste exemplaar van de roman aanbood aan oud-visser Louw Vanger. Maar voordat het zover is wilde hij nog een paar dingen zeggen. Hiervan een greep uit het hoe en waarom het boek geschreven is. Ruim twee jaar heeft hij gewerkt aan deze roman, het was niet omdat hij zulke goede herinneringen had aan Moddergat, eigenlijk had hij er een hekel aan.

Als kind van een jaar of vijf ging hij logeren bij zijn pake en beppe in Nes en daar kon bij zomerdag een nare weede lucht hangen afkomstig uit Moddergat waar in het garnalenhuisje garnalen gekookt werden om als visvoer verkocht te worden. Bij het schrijven van het boek was het net alsof hij de geur weer rook. De tweede reden waren de reizen die hij samenmet zijn vader op de stang van de fiets naar oom Pieter Wieringa in Moddergat maakte. Oom Pieter was voor hem een bijzondere verschijning, een man met een pruim achter de kiezen zo groot als een kaatsbal en een man van de zee. Bij de familie werd hij ook wel de Hamburgvaarder genoemd.

Een keer was het raak, samen met heit en omke Pieter zaten ze in het kamertje thee te drinken en al zag hij het nu nog voor zich, zette omke Pieter als verrassing een grote pot met mossels voor hem op de tafel en haalde een vork uit de la en gaf hem die en zei 'No mar stekke jonge'. Maar hij griezelden van de mossels, ze waren in zijn ogen net klieren die ontstoken waren. Hij moest zich toen gevoeld hebben net als de jonge

Botte Vaderloos uit 'Foarby it Boarkumer fjoer' hem voelde toen hij voor het eerste keer mee uitvoer op zee. Mossels kende hij niet en omke Pieter kon dat niet begrijpen.

De reden om dit boek te schrijven was een andere, als kind hoorde hij over de Paesumer ramp die zoals velen weten in 1883 plaats vond, en dat heeft hem nooit losgelaten, mede doordat hij nog iemand gekend had wiens man bij de ramp omgekomen is. Dit was Saap moei, Saapke Wieringa een dochter van Jehannes Tseards Wieringa en een tante van zijn beppe, die hij leerde kennen toen hij voor de zoveelste keer in Nes te logeren was. Aan haar nagedachtenis en die van haar man Adriaan Christiaans Visser, heeft hij dit boek opgedragen.

Deze tante was diegene die voor hem het leven van de mensen en de vissers van Moddergat tastbaar maakte en verder was er genoeg vertelstof voor een roman waarin de tragiek van de ramp centraal staat.

Een roman die tegelijk vertelt over de opkomst en de ondergang van de kustvisserij in de Dongeraden. Hierbij moet wel verteld worden dat op dit moment de vissersvloot van Paesens-Moddergat nog volop levendig is. Ook loopt de grote tegenstelling tussen boeren en vissers als een grote draad door het boek heen aldus de schrijver.

Na zijn verhaal bedankte hij de Tjitske Douma en Oane Attema, twee medewerkers van de Fiskershúskes die hem bijgestaan hadden bij de documentatie vooral over de tweede helft van het boek en natuurlijk Dhr. Louw Vanger die met zijn verhaal, een voor de schrijver levende voostelling van zaken en inzicht van de sfeer en de verhoudingen op zee kreeg.

Hierna overhandigde de schrijver het eerste exemplaar van het boek. Het was duidelijk dat Vanger zeer verguld was met het boek, en de schrijver hartelijk bedankte. Een kleine anekdote had hij nog voor V.d. Ploeg: "wist u dat omke Pieter ook Pieter

jenever werd genoemd "(hoe zou dat toch komen?)".

Na de uitreiking was het woord aan Mevr. Afke v.d. Ploeg-Scherjon, de echtgenote van de schrijver die ter ere van zijn schrijversjubileum de pen ter hand genomen had om de herinneringen aan deze jaren in rijm op papier te zetten.

Duidelijk was hierbij dat het schrijven van haar man als een rode draad door hun leven en dat van hun kinderen loopt. Gelukkig houdt zij zelf van lezen en hoopte dan ook dat bij haar man nog veel letters onder zijn vingers door zouden gaan zodat er nog veel gelezen kon worden. Wij weten niet hoelang wij nog op deze aarde zijn. Maar na jou leven zullen jouw boeken een aandenken zijn. En veel mensen zullen dan ook jouw boeken nog lezen. Blijf je computer nog maar lang trouw, aldus mevr. V.d. Ploeg.

Hierna bedankte mevr. Jelma Knol van de uitgeverij de heren V.d. Ploeg, De Haan en de medewerkers van de Fiskershúskes, die ook een exemplaar van het boek mochten ontvangen.

Daarna overhandigde zij V.d. Ploeg een boeket en een poster met daarop het nieuwe boek, en hoopte op een goede verkoop van het boek, verder vermeldde zij dat er een nieuwe novelle uitkomt met de titel 'Sniewinter' die in 2003 in de handel komt.

Daarna was er gelegenheid om de roman te kopen en de meeste mensen gingen dan ook meteen getekend exemplaar naar huis. Veel kan er verder over de inhoud van het boek verteld worden in dit artikel, maar dat mag een ieder zelf onderzoeken door het zelf te lezen, het is inderdaad een roman geworden die de moeite van het kopen loont.

Het boek 'Foarby it Boarkumer fjoer' is een meeslepende en pakkende roman. De schrijver heeft hem diepgaand verdiept in de zo aparte wereld van de visserslui uit Moddergat. Hij gebruikt in het boek de oude visserwoorden en namen. De moeilijkste hiervan worden achterin het boek nader toegelicht.